

ŽUPANIJSKA RAZINA NATJECANJA IZ GEOGRAFIJE 2024./2025.

Razred ili kategorija natjecanja: ispit za 5. razred

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova ____ / 50

Potpis članova Županijskoga povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

Zadatke je potrebno rješavati prema uputi ispred svake skupine zadataka.

Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Odgovori se upisuju kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje tinte (osim plave), učenik će se diskvalificirati. Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika, posebice treba poštovati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena.

Odgovori učenika trebaju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino je u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena upotreba čitljivo napisanoga velikog tiskanog slova

Za vrijeme pisanja ispita ne smije se koristiti ničim osim navedenim priborom za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod sebe, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilnu provedbu natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom, kalkulatorom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita. Učenicima se dopušta pisanje po marginama i po praznim stranicama ispitnoga materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Za vrijeme pisanja ispita natjecatelj se može koristiti papirom formata A4 koji mu dodjeljuje Županijsko povjerenstvo i ovjerenim pečatom škole. Nakon završetka pisanja taj se papir predaje Županijskomu povjerenstvu i čuva s drugom dokumentacijom natjecatelja.

Potpuno ispravno riješeni zadatci prema uputi za rješavanje vrednuju se jednim, dvama ili trima bodovima. U djelomično ispravno riješenim zadacima boduju se ispravno riješene čestice. Dopušteno je jedno ispravljanje svakoga odgovora tako da se pogrešan odgovor stavi u zagradu i precrta jednom crtom, a iznad, ispod ili desno od precrtanoga odgovora upiše točan odgovor i uz točan odgovor skraćeni potpis (paraf) ili inicijali imena i prezimena. Netočno se riješeni zadatci, odgovori napisani u zagradama, odgovori koji nisu ispravljani prema uputi za rješavanje te bilo koje kombinacije točnoga i netočnoga odgovora ne vrednuju.

Nakon isteka vremena za rješavanje zadataka ispit preuzima Županijsko povjerenstvo.

**PRVI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA I CRTEŽA.
U PRVOME ZADATKU JEDAN JE ODGOVOR TOČAN. ZAOKRUŽITE SLOVO
ISPRED TOČNOGA ODGOVORA.**

1	
---	--

1. Što zajednički dokazuju priložene fotografije i crtež?

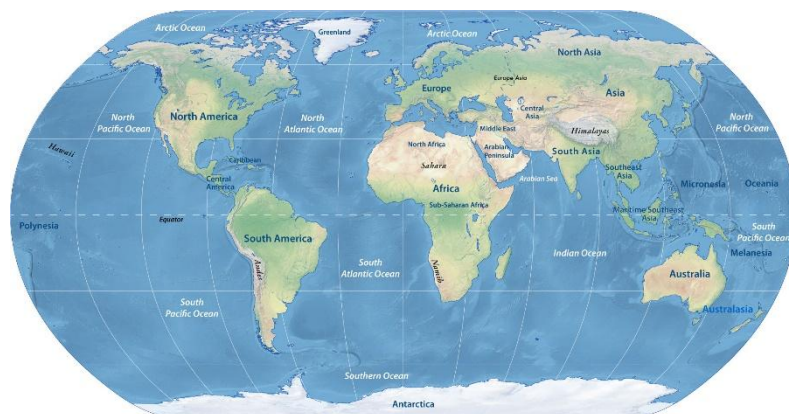
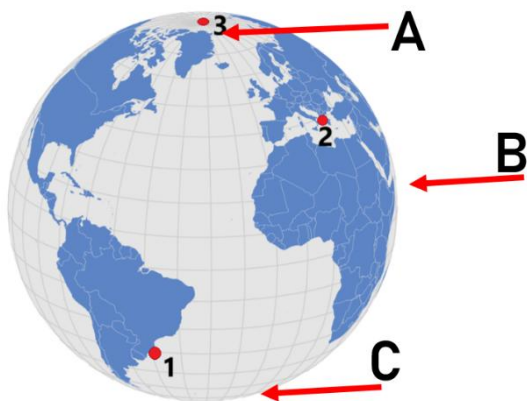
- a) rotaciju Zemlje
- b) duljinu ekvatora
- c) nagnutost Zemljine osi
- d) oblik Zemlje

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOGA GLOBUSA I GEOGRAFSKE KARTE.

2

2. Točka koja je na globusu označena brojem ____ (*upišite broj*) ne može se pronaći na priloženoj geografskoj karti, dok je slovom ____ (*upišite slovo*) označeno mjesto koje se najbrže okreće oko osi.

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOGA CRTEŽA.

1

3. U parovima pojmova koji su podebljani i odvojeni kosim crtama u cijelosti zaokružite one pojmove koji su točni.

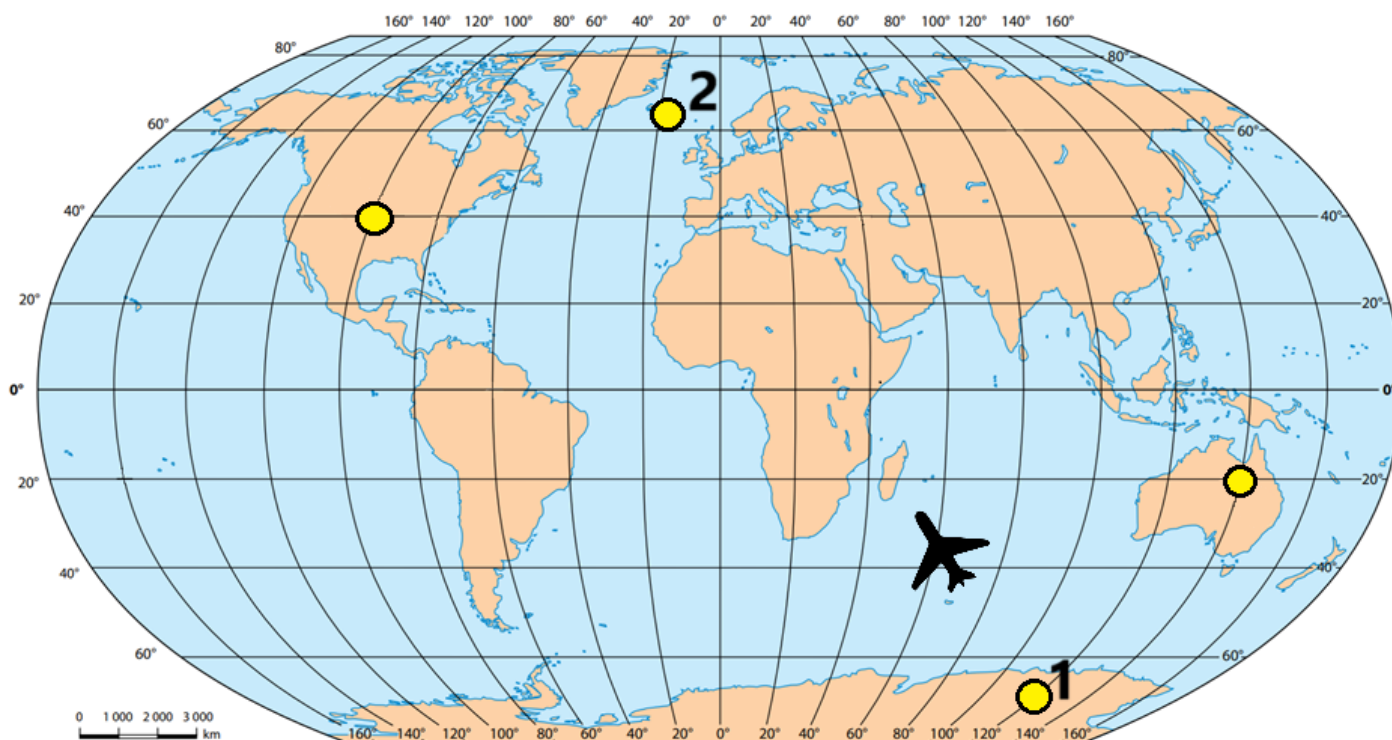
*Točan smjer gibanja Zemlje prikazan je na **crtežu A** / **crtežu B**. U tome gibanju jedan okret traje 12 sati / 24 sata.*

1

4. Naziv je najdulje paralele koja sudjeluje u gibanju _____.

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE KARTE SVIJETA.

2   5. Ime je oceana iznad kojega se nalazi zrakoplov na pravocrtnome letu od točke 1 do točke 2 _____. Na svom cijelom letu od točke 1 do točke 2 preletjet će iznad _____ (upišite broj) kontinenata i _____ (upišite broj) oceana.

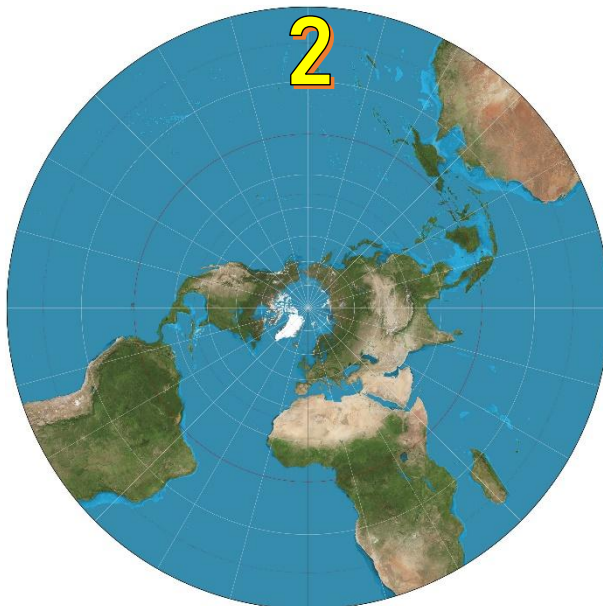
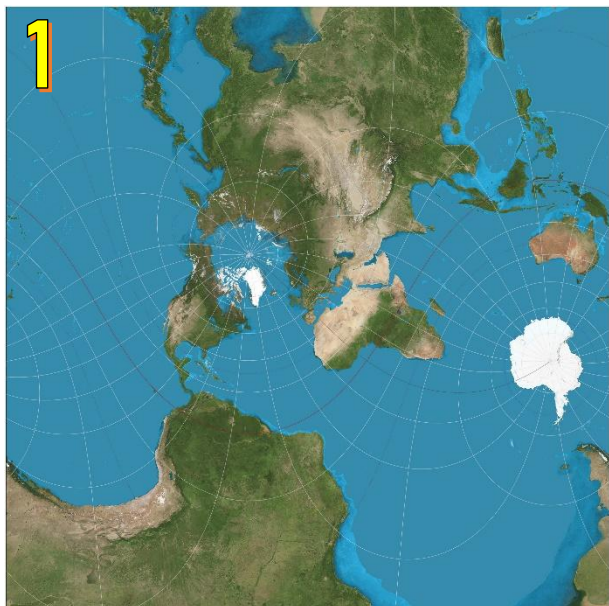
2   6. Ime je površinom najmanjega kontinenta iznad kojega je zrakoplov letio _____, a ime je površinom najmanjega oceana iznad kojeg je zrakoplov letio _____.

1   7. U parovima pojmova koji su podebljani i odvojeni kosim crtama u cijelosti zaokružite one pojmove koji su točni.

*Na vodenoj se polutci ***nalazi jedan kontinent*** / ***nalaze dva kontinenta*** Staroga svijeta.*

*Jedini je ocean koji se ne nalazi na kopnenoj polutci ***Južni ocean*** / ***Arktički ocean***.*

**SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH KARATA
RAZLIČITIH PROJEKCIJA.**

2

8. Ime je kontinenta Novoga svijeta koji je na **karti 1** površinom znatno veći u odnosu prema drugim kontinentima nego što je u stvarnosti _____, dok je ime kontinenta koji se na **karti 2** u potpunosti nalazi samo na južnoj polutki _____.

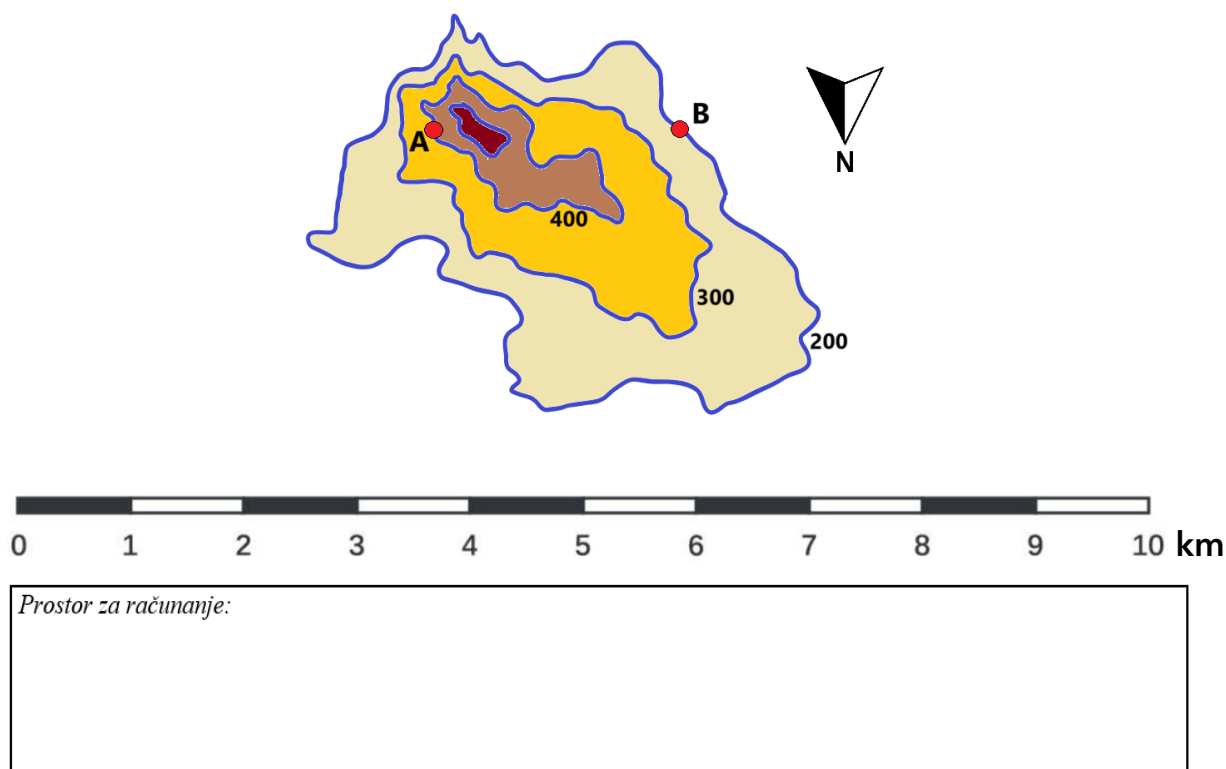
1

9. Ime je kontinenta koji nije prikazan na **karti 2** _____.

1

10. Na **karti 1** podebljajte ekvator.

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOGA CRTEŽA I GRAFIČKOGA MJERILA. U SVAKOME ZADATKU JEDAN JE ODGOVOR TOČAN. ZAOKRUŽITE SLOVO ISPRED TOČNOGA ODGOVORA.

1

11. Koliko iznosi zračna udaljenost između točaka A i B na priloženome crtežu?

- a) oko 1 km   b) oko 1,75 km   c) oko 2,5 km   d) oko 3,25 km

1

12. Na kojoj je strani svijeta reljef najstrmiji na crtežu?

- a) sjeveroistoku   b) jugoistoku   c) sjeverozapadu   d) jugozapadu

1

13. Koliko iznosi relativna visinska razlika između točaka A i B na crtežu?

- a) 200 m   b) 250 m   c) 300 m   d) 350 m

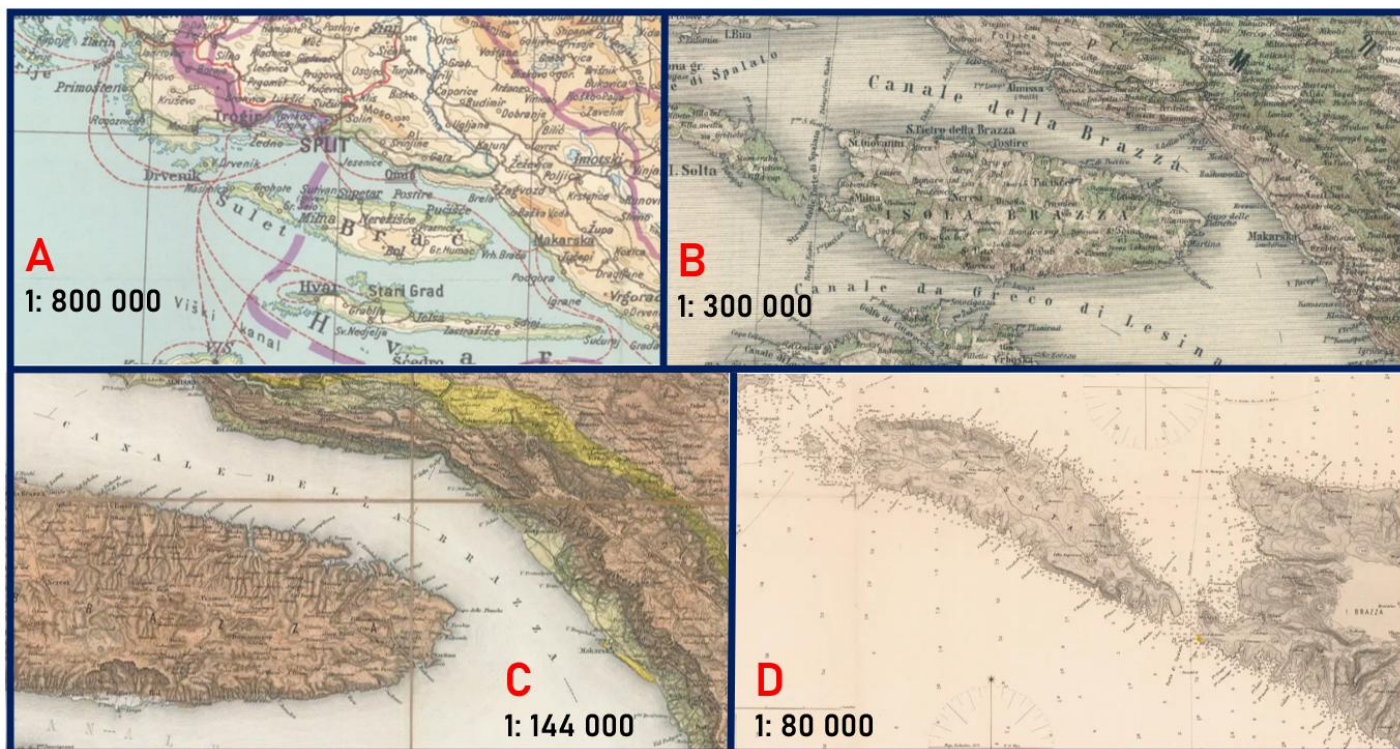
1

14. Koliko iznosi brojčano mjerilo karte?

- a) 1:25 000   b) 1:50 000   c) 1:100 000   d) 1:250 000

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH KARATA.

1

15. Ime je otoka prikazanoga na svim četirima kartama _____.

1

16. Među prikazanima, karta najsitnijega mjerila označena je slovom ____, dok je karta najkrupnijega mjerila označena slovom ____.

2

17. Među prikazanim kartama tematska je karta označena slovom ____, te pripada u vrstu tematskih karata koju nazivamo _____.

**SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE KARTE
IZRAĐENE U MJERILU 1:25 000. U SVAKOME ZADATAKU JEDAN JE ODGOVOR
TOČAN. ZAOKRUŽITE SLOVO ISPRED TOČNOGA ODGOVORA.**

Prostor za računanje:

1

18. Koliko iznosi zračna udaljenost između točaka A i B?

- a) oko 32 km   b) oko 36 km   c) oko 40 km   d) oko 44 km

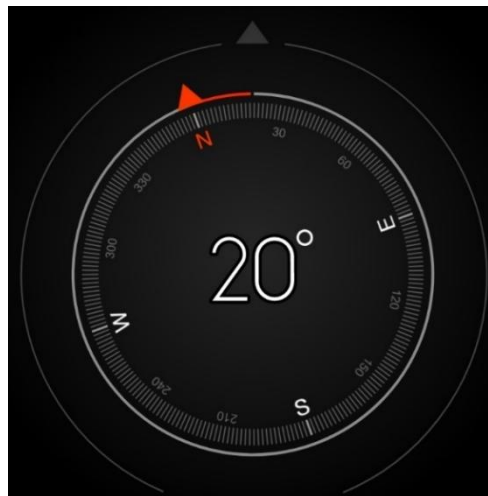
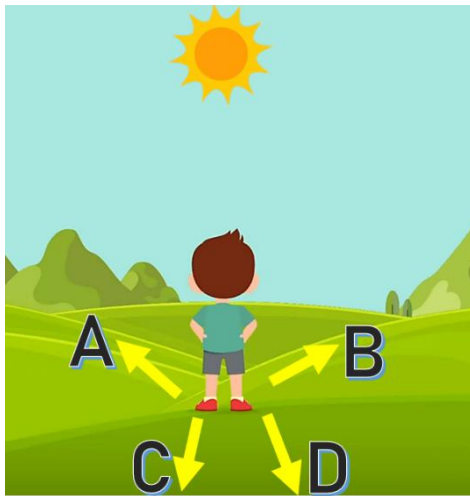
1

19. Koji je naziv vrste karata s obzirom na mjerilo kojoj pripada priložena karta?

- a) topometrijska
b) detaljna topografska
c) pregledna topografska
d) pregledna geografska

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH CRTEŽA.

2

20. Mjesto na kojemu se nalazimo prilikom orijentacije nazivamo _____, dok je naziv prostora kojega vidimo s te lokacije _____.

2

21. Ako je na crtežu Sunce u zenitu, naziv je strane svijeta prema kojoj je dječak okrenut licem _____ (*upišite glavnu stranu svijeta*), te će, ako se odluči ići smjerom kao na kompasu, nastaviti smjer kretanja u smjeru označenim slovom _____ (*upišite slovo*).

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOGA CRTEŽA.

2

22. U prazne kružiće upišite odgovarajuća slova za glavne strane svijeta (S – sjever; J – jug; Z – zapad; I – istok) kako biste se orijentirali u prostoru s pomoću godova stabla.

**SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOGA TEKSTA I
DIJAGRAMA.**

Cilj Amundsenove ekspedicije bio je doći do Južnoga pola, a to se ostvarilo dana 14. prosinca 1911. te je tako Roald Amundsen postao prvi čovjek koji je stupio na Južni pol. U kolovozu 1910. godine Amundsen je krenuo iz Norveške, a za promjenu plana svojoj posadi na brodu rekao je tek kod otoka Madeire, jugozapadno od Portugala. Ambiciozni Amundsen nije najavio svoj pokušaj osvajanja Južnoga pola, ali je imao bolji plan i pripremu od Roberta Falcona Scotta.

- 1** **23.** Ime je kontinenta na kojemu je bio cilj Amundsenove ekspedicije _____.
- 2** **24.** Iz teksta se može zaključiti da je Amundsen tijekom ove ekspedicije plovio dvama oceanima koji su s obzirom na njihovu površinu označeni brojem _____ i brojem _____ na dijagramu.
- 2** **25.** Ocean koji je nakon prvog preplovljavanja nazvan *El mar pacifico* na dijagramu označen je brojem _____, dok je Indijski ocean na dijagramu označen brojem _____.

U SLJEDEĆEMU ZADATKU POVEŽITE POJMOVE UPISOM PRIPADAJUĆEGA SLOVA I BROJA NA CRTU. JEDNO SLOVO I JEDAN BROJ SU VIŠAK.

3

26. Povežite europsku regiju s opisom i odgovarajućom državom označenom na karti.

_____ Srednja Europa

1) regija bez država EU-a

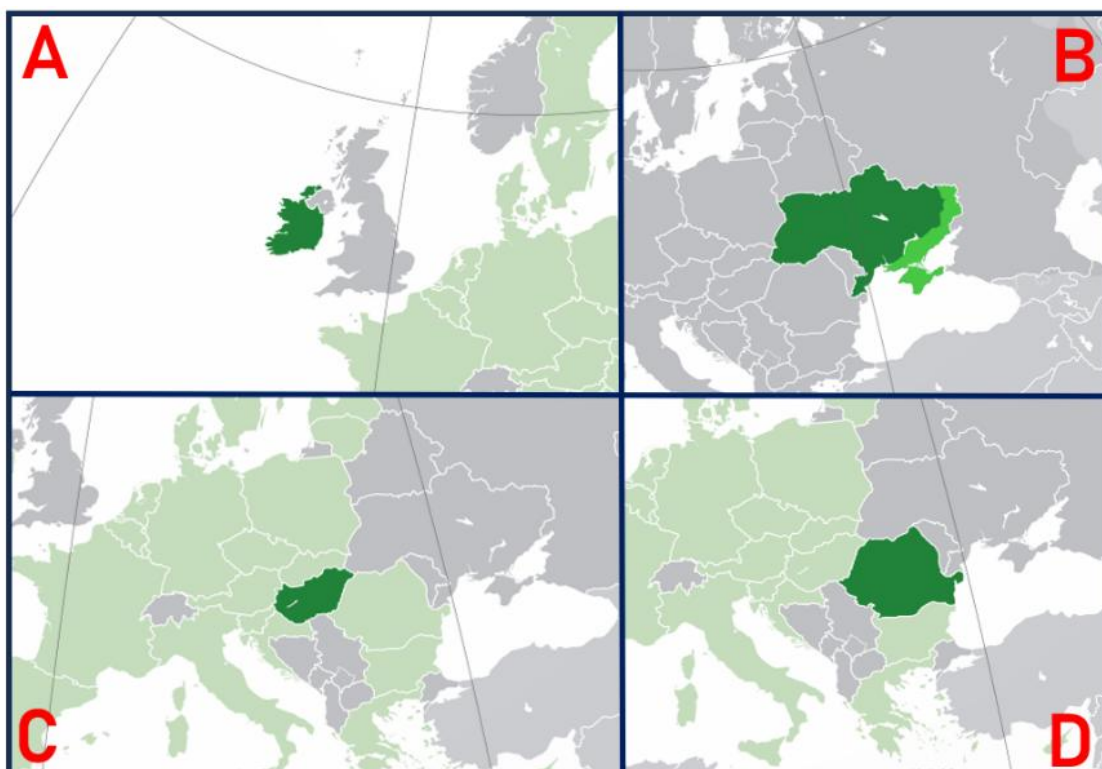
_____ Zapadna Europa

2) regija kojoj pripadaju tri susjedne države Hrvatske

_____ Istočna Europa

3) regija kojoj dijelom pripada Hrvatska

4) regija u kojoj je jedina država koja je istupila iz EU-a

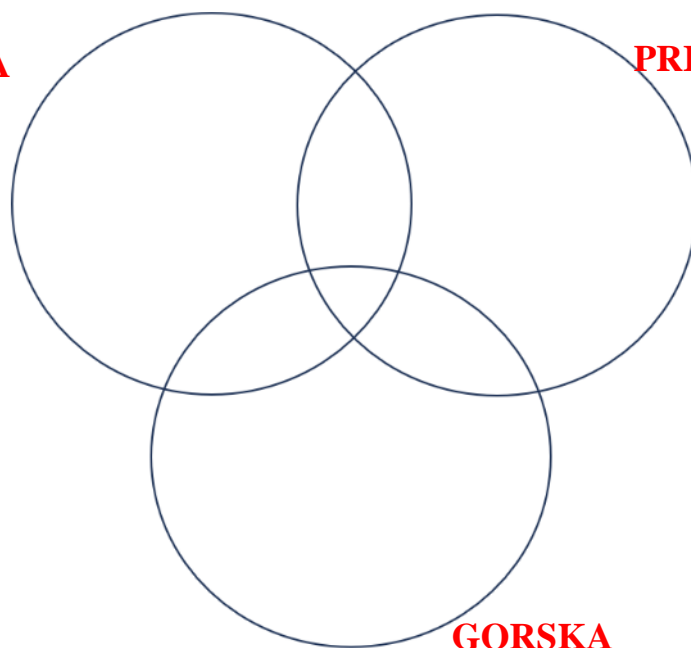
U SLJEDEĆEMU ZADATKU RAZVRSTAJTE POJMOVE UPISOM PO JEDNOGA SLOVA U ODGOVARAJUĆA POLJA VENNOVA DIJAGRAMA. JEDNO POLJE MORA OSTATI PRAZNO.

3	
---	--

27. Razvrstajte navedene pojmove o regijama Hrvatske u odgovarajuća polja.

PANONSKA

PRIMORSKA

GORSKA

A) rijeke koje se spominju u himni

B) cesta Lujzijana

C) Karlovačka županija

D) Velebit

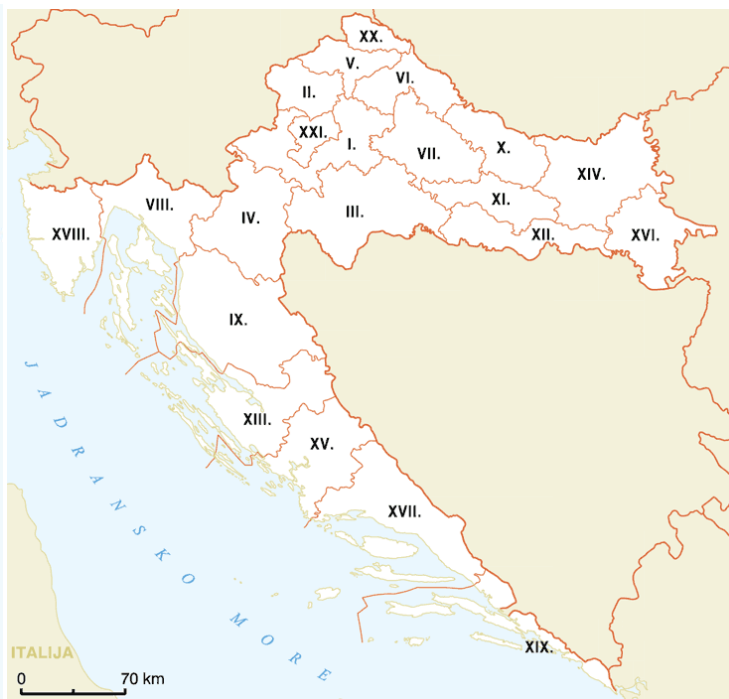
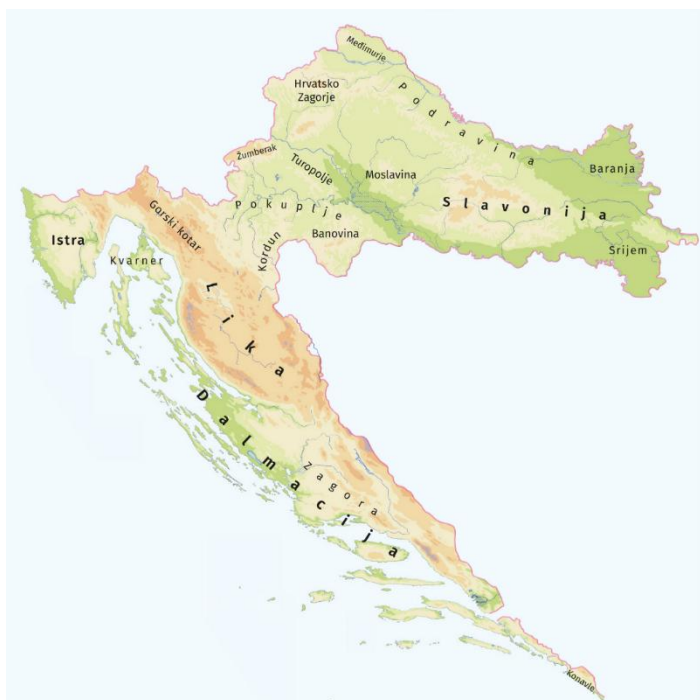
E) hrvatski prag

F) grb

**SLJEDEĆIH PET ZADATAKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH KARATA
HRVATSKE I FOTOGRAFIJE.**

1 **28.** Ime Podravina na priloženoj se karti većim dijelom proteže područjem županija pod rednim brojevima ____ i ____.

1 **29.** Županija koja pripada i Gorskoj i Panonskoj Hrvatskoj označena je rednim brojem ____.

3 **30.** Most (*na fotografiji ispod*) koji je cestovno povezao razdvojeni prostor Hrvatske nalazi se na području županije koja je označena rednim brojem ____.

Imena su država s kojima ta županija kopneno graniči

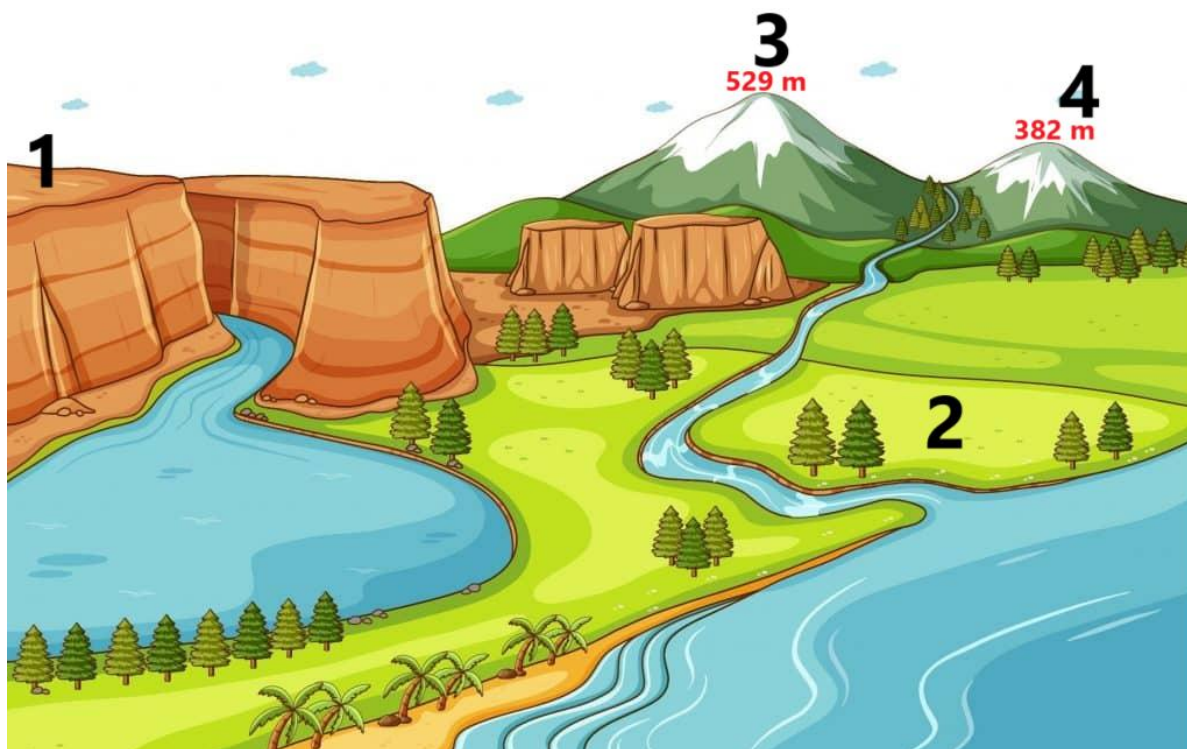
_____
i
_____.

1 **31.** Upišite slovo **A** na karti na područje županije u čijemu se sastavu nalazi Baranja.

1 **32.** Na području Karlovačke županije nalazi se tradicijska regija **Kordun** / **Banovina** (*zaokružite točan pojam*), dok se područje Srijema nalazi na području županije pod rednim brojem **XII.** / **XVI.** (*zaokružite točan broj*).

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOGA CRTEŽA I
TABLICE.

2

33. Razvrstajte sljedeće reljefne oblike u tablicu: **brdo**, **visoravan**, **gora**, **nizina**.

Broj	Reljefni oblik
1	
2	
3	
4	